

Stockholms
universitet

Konferens 20–21 nov: Spelproblem i Sverige
– dagsläge och framåtblickar

Forskningsprogrammet

R E G A P S

Responding to and Reducing Gambling Problems Studies

Jenny Cisneros Örnberg

Institutionen för folkhälsovetenskap
CHESS | SoRAD
CHESS är ett samarbete med Karolinska Institutet

Bakgrund

- Stora förändringar
- Ökat behov av forskning på individ och samhällsnivå

Stockholms
universitet

Konferens 20–21 nov: Spelproblem i Sverige
– dagsläge och framåtblickar

REGAPS
Responding to and Reducing Gambling Problems Studies

Övergripande syfte

Generera kunskap som kan användas för att:

- Utveckla strategier för att förebygga pengaspelandets skadeverkningar i samhället.
- Utforma behandling och andra individuella insatser vid spelproblem.

Stockholms
universitet

Konferens 20–21 nov: Spelproblem i Sverige
– dagsläge och framåtblickar

Forskningsprogrammet **Möta utmaningar och minska spelproblem (REGAPS)**

Programmet omfattar fem olika forskningsområden, där vi genomfört en rad olika studier för att följa utvecklingen och öka kunskapen om hur reglering, prevention, bedömning och behandling av spelproblem kan förbättras, på det individuella planet och ur ett större samhällsperspektiv.

Område 1: Erfarenheter av hjälpsökande och utformning av stöd och behandling vid spelproblem

Område 2: Bedömningsinstrument, problemkaraktärisering och uppföljning

Område 3: Spelproblem och psykisk samsjuklighet

Område 4: Reglering av den svenska spelmarknaden och dess effekter

Område 5: Internationella jämförelser av reglering, prevention och behandling

Stockholms
universitet

Konferens 20–21 nov: Spelproblem i Sverige
– dagsläge och framåtblickar

Forskningsprogrammet REGAPS finansieras av Forte

I forskningsprogrammet deltar forskare inom disciplinerna folkhälsovetenskap, socialt arbete, psykologi, statsvetenskap, sociologi, genusvetenskap och företagsekonomi från:

- Institutionen för folkhälsovetenskap, Institutionen för socialt arbete, Psykologiska institutionen och SCORE vid Stockholms universitet
- Centrum för psykiatriforskning, Karolinska institutet
- Uppsala universitet
- Karlstads universitet
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
- La Trobe University, Australien
- University of Massachusetts Amherst, USA
- IFT Institut für Therapieforchung, München, Tyskland

- Referensgrupp

- **TACK!!**

Område 1: Erfarenheter av hjälpsökande och utformning av stöd och behandling

- Kartläggning av utbud av stöd och behandling i landet över tid
- Intervjuer med professionella om utvecklingen över tid
- Intervjuer med personer med spelproblem om deras upplevelser av hinder för och erfarenheter av hjälpsökande
- Kunskap om hur olika stöd- och behandlingsalternativ kan utformas för att underlätta hjälpsökande och främja återhämtning
- Strategier för att minska stigma förknippat med spelproblem vilket kan sänka trösklarna för att söka hjälp

Område 1: Erfarenheter av hjälpsökande och utformning av stöd och behandling

Viktigaste resultaten:

- Allt lättare att få stöd och behandling för spelproblem (former, aktörer, utbud),
- ...men fortfarande fragmentiserat och bristfälligt vårdssystem med många hinder
- Vården viktigare för dem som inte har eget nätverk
- Många är nöjda med det stöd de har fått
- Intervjupersoner vittnar om upprepade försök att komma ur sina problem
- Ingen quick fix!

Område 2: Bedömningsinstrument, problemkaraktisering och uppföljning

- Psykometri och mätmetoder för spelande, spelproblem och hasardspelsyndrom
- Översättning, anpassning, utvärdering och spridning av internationella självskattningsinstrument och diagnostiska intervjuer.
- De flesta självskattningsinstrument mäter enbart problemspelande på ett tillförlitligt sätt, vilket är bristfälligt både för att identifiera spelande av lägre (risk) och högre (diagnostisk) svårighetsgrad.
- Utvecklat och utvärderat självskattningsinstrument för att kunna mäta hasardspelsyndrom, spelbeteenden och risk-nivåer, vilket inte kunnat göras tidigare.
- Utbildning om bedömning av problemspelande och hasardspelsyndrom.

Område 2: Bedömningsinstrument, problemkarakterisering och uppföljning

Viktigaste resultaten:

- I samarbete med Socialstyrelsen tagit fram kunskapsstöd för behandling av spelmissbruk och spelberoende.
- Problem Gambling Severity Index (PGSI) är psykometriskt bristfälligt när det gäller att upptäcka risknivåer för spelande.
- GDIT är ett nyutvecklat självskattningsinstrument för bedömning av svårighetsgrad av spel om pengar från ett beroendeperspektiv, inklusive hasardspelsyndrom, spelbeteenden, spelutgifter och speltyper.
- Det går nu att “mäta” DSM-5 diagnosen hasardspelsyndrom på ett tillförlitligt sätt, både med självskattning och diagnostisk intervju.
- När speltyper mäts på ett systematiskt sätt, ser vi att det är olika “farliga” ur ett beroendeperspektiv. Spelning på online slots är enbart associerat med den högsta svårighetsgraden av hasardspelsyndrom.

Stockholms
universitet

Konferens 20–21 nov: Spelproblem i Sverige
– dagsläge och framåtblickar

Område 3: Spelproblem och psykisk samsjuklighet

- Undersökt samsjuklighet med spelproblem i den allmänna befolkningen, snarare än bland patienter inom sjukvården.
- Ångest och depression
- Suicidförsök och suicidtankar
- Vad kommer först, spelproblem eller psykisk ohälsa?

Område 3: Spelproblem och psykisk samsjuklighet

Viktigaste resultaten:

- Social fobi var den vanligaste ångeststörning bland individer med spelproblem i Folkhälsomyndighetens befolkningsstudie.
- De starkaste sambanden mellan spelproblem och olika ångeststörningar fanns bland personer under 25 år, bland kvinnor och personer med medel socio-ekonomisk status.
- Spelproblem kan ha en påverkan på självmordstankar, men andra faktorer verkar krävas för faktiska självmordsförsök.
- Att ha upplevt ångest eller depression före speldebuten var vanligare för kvinnor än för män.

Område 4: Reglering av den svenska spelmarknaden och dess effekter

- Kriminalitet orsakade av spelproblem
- Studier på stödlinjedata (spelare och anhöriga)
- Ungdomars spelande och hur de reflekterar kring spel om pengar och ansvar.
- Spelansvar och spelansvarsverktyg
- Spel och genus
- Omregleringen av den svenska spelmarknaden

Område 4: Reglering av den svenska spelmarknaden och dess effekter

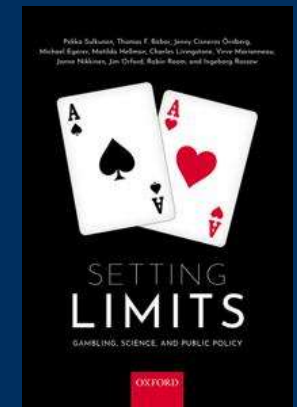
Viktigaste resultaten:

- Varje år blir minst 400 privatpersoner, företag och organisationer utsatta för speldriven kriminalitet. De som begår spelrelaterade brott är jämfört med gärningspersoner i allmänhet som döms i Sverige, oftare kvinnor, äldre och tidigare ostraffade
- Av de personer som söker hjälp på Stödlinjen för spelare och anhöriga spelar 70 procent på nätkasinon. Det tillfälliga insatstaket för nätkasinon (5000 kronor per vecka och spelbolag) som infördes under pandemin påverkade inte hur många som kontaktade Stödlinjen
- Utbildningsinsatser och preventiva åtgärder gällande spel minskar inte andelen satsade pengar eller spelproblem. Däremot kan de ha effekt på hur många dagar man spelar.

Område 5: Internationella jämförelser av reglering, prevention och behandling

- Internationellt boksamarbete: Setting Limits
- Litteraturgenomgångar, kunskapssammanställningar (hjälpökande, interventioner, spelansvarsåtgärder)
- Internationella jämförelser av reglering kring självavstängning
- Ungdomars spelande i Europa (30 europeiska länder; över 80 000 ungdomar)
- Nordiska jämförelser kring stöddlinjedata
- Spelindustrins användning av sociala medier (Sverige, Finland)
- Behandlingsystem och hjälpökande i Tyskland
- Skam och skuld bland spelare i Japan

Område 5: Internationella jämförelser av reglering, prevention och behandling

Viktigaste resultaten:

- Nätkasino är den enda spelform där förekomsten ökat hos alla tre ländernas hjälplinjer för spel (Sverige, Finland, Danmark). Stora effekter av spelbegränsande åtgärder på hjälpsökande i Finland, men inte i Sverige eller Danmark
- Svenska speloperatörer är mer benägna än finska bolag att göra inlägg på sina sociala mediekonton, både före och efter omregleringen. Meddelanden om spelansvar på svenska speloperatörers sociala medier har ökat mellan 2017–2020. Endast 35 procent av alla inlägg innehöll ett spelansvarsmeddelande under 2020.
- För att självavstängningsprogram ska lyckas minska skadeverkningar, behövs åtgärder för att minimera den olicensierade marknaden, strikt tillsyn över bolagens regelefterlevnad, tidig upptäckt genom en oberoende kontrollinstans samt ett sammanhängande självavstängningsregister med ID kontroll, information och utbildning.
- Ju högre ungdomsarbetslöshet i ett land, desto större andel av 16-åringar har spelat om pengar.

Take home messages

- Psykisk samsjuklighet med spelproblem är vanligt, men ser olika ut i olika grupper – individer med spelproblem är inte en homogen grupp
- Sambandet mellan psykiska ohälsa och spelproblem var starkast bland unga, vilket indikerar att de är en extra sårbar grupp. Insatser för att minska arbetslöshet bland unga kan ha betydelse för det spelförebyggande arbetet.
- Vi måste rikta ett ökat fokus på lagstiftning och spelmarknadens lagefterlevnad.
- Forskning kring konkreta risknivåer av spelande behöver göras utifrån ett folkhälsoperspektiv.
- Vårdsystemets kapacitet att erbjuda lättillgänglig, kontinuerlig och samordnad vård måste förbättras till både spelare och anhöriga.
- Stabil finansiering av självhjälpgruppers verksamhet behöver säkerställas
- Googla är det första man gör! Måste finnas bra information om var man ska vända sig. Enkelt att åtgärda för kommuner och regioner
- Vi måste våga fråga om och prata om spelproblem – på arbetsplatsen, vårdcentralen, ungdomsmottagningen – för att stigmat på sikt ska kunna minska
- Vi har ett gemensamt ansvar att visa att det går att få bra hjälp för spelproblem – att förmedla kontakter och hopp – därför är samverkan väldigt viktigt (forskare, professionella, civilsamhälle)

Stockholms
universitet

Konferens 20–21 nov: Spelproblem i Sverige
– dagsläge och framåtblickar

Tack för uppmärksamheten!